KUNTALIITTO | Kommun-förbundet

Kuntaliiton kommentit – Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025-2028

Sivistysvaliokunnan kuuleminen 3.5.2024

Essi Ratia, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto

Kuntatalous

- Kuntien taloudellinen tila heikkenemässä
  - kustannusnousut
  - heikko verotulokehitys
  - huomattavat investointitarpeet
  - hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset kuntiin (valtionosuudet, tasauserät)
  - indeksijarru

- Väestökehitys ja kuntien erilaistuminen vaikuttaa myös talouden näkökulmasta
- Osaavan työvoiman saatavuus haasteena

Ammatillisen koulutuksen rahoitukseen 100 milj. €:n leikkaus

- **Vähennys kohdistetaan aikuisille**, jo toisen asteen ammatillisen perustutkinnon tai korkeamman asteen tutkinnon suorittaneille.
- Rahoituksen ja opiskelijapaikkojen vähennyksiä ei kohdenneta perusopetuksen päättävien nuorten tai vailla ammatillista perustutkintoa olevien koulutukseen.
- Kehysriihipäätös: arvioitu säästön vaikutus
  - Valtion rahoitusosuuteen 42,6 milj.€
  - Kuntien rahoitusosuuteen 57,4 milj.€ (10 €/asukas)

Lisäksi

- Rajataan oppivelvollisuuslaissa tarkoitettu maksuton oppimateriaali sen kalenterivuoden loppuun, jonka kuluessa opiskelija täyttää 18 vuotta.
- Koulumatkatukioikeus rajataan vain maksuttoman koulutuksen opiskelijoille.

Ammatillinen koulutus

- **Hallituksen linjauksesta säästöjen kohdentamisesta pidettävä kiinni**
  - Vähennyksiä ei tule kohdentaa perusopetuksen päättävien nuorten tai vailla ammatillista perustutkintoa olevien koulutukseen.
  - Huomioitava, että ammatti- ja erikoisammattitutkinnot nostavat pääsääntöisesti perustutkintojen suorittaneiden osaamistasoa.
- **Säästöjen vaikutukset valtion ja kuntien talouteen epäselvät**
  - Tulee noudattaa hallituksen päätöstä siitä, että kuntien talouteen kohdistuva vaikutus on arvioitu 57,4 milj. €.
- Ammatillisen koulutuksen **merkitys TE- ja kotoutumispalveluiden siirtyessä kuntien vastuulle**
- **Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot kustannustehokas tapa osaamistason nostamiseen.** Ne voidaan suorittaa myös oppisopimuskoulutuksena.
- Ammatillinen koulutus kantaa **yhteiskuntavastuuta oppivelvollisten sekä jatkuvan oppimisen osalta**

Lukiokoulutus

- Leikkaukset lukiokoulutuksen rahoitukseen jatkuvat.
  - Valtio **kohdistaa lukiokoulutukseen joka vuosi yli sadan miljoonan euron rahoitusleikkauksen** (996,13 €/opiskelija), johon ei ole tulossa muutosta.
- Oppivelvollisuuslaissa tarkoitettu maksuton oppimateriaali aiotaan rajata sen kalenterivuoden loppuun, jonka kuluessa opiskelija täyttää 18 vuotta.
  - Arvioidaan vähentävän valtion kustannuksia 3 milj. euroa v. 2025 ja 6 milj. euroa seuraavina vuosina. **Kuntaliiton näkemyksen mukaan kuntien kustannukset eivät kuitenkaan kokonaisuutena vähene vastaavasti. → Toimenpide ei tuo suunniteltua säästöä julkiseen talouteen.**

Valtionavustukset

- Leikkaukset valtionavustuksiin
  - Hallitusohjelma 125 M€
  - JTS2024 25M€
  - Yhteensä 150 M€

- Vaikutukset: merkittäviä koko vapaa-aika sektorilla (kulttuuri, kirjasto, liikunta, nuoriso)
- Kuntien merkittävä rooli em. palveluissa ja niiden edellytysten luomisessa tulee tunnistaa
- Leikkausten ei tule kohdistua valtionosuuksiin

Perusopetus ja varhaiskasvatus

- Perusopetukseen tehtävät panostukset tärkeitä
- Rahoituksen yleiskatteellisuus turvattava
- Esi- ja perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tukea koskevan uudistuksen aikataulu tiukka
  - Kuntaliitto edellyttää realistista kustannusten arviointia

- Varhaiskasvatuksessa palveluiden käyttö voi lisääntyä osallistumisasteen nousun myötä, vaikka lapsimäärä laskussa.
- Paikalliset vaihtelut suuria
- Varhaiskasvatuksessa tulorajojen nousun myötä ei juurikaan kerry asiakasmaksutuottoa
- Lisäksi kelpoisen henkilöstön saatavuudessa suuria haasteita

Kiitos!

Lisätiedot:
Essi Ratia, erityisasiantuntija, Kuntaliitto (+358 50 463 7695, essi.ratia@kuntaliitto.fi)
Irmeli Myllymäki, kehittämispäällikkö, Kuntaliitto (+358 46 921 4443, irmeli.myllymaki@kuntaliitto.fi)

CC BY

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi